

Partiernas sympatisörer

Centersympatisören är en pensionär, kristdemokraten en kvinna. Miljöpartiets anhängare är högtbildade, precis som Folkpartiets. Det är inte Socialdemokraternas. Vänsterpartiets stödtrupper är unga, medan Moderaternas är medelålders och välbärgade. Om man generaliserar alltså.

Det är valår i år och i vanlig ordning presenteras en strid ström av väljarundersökningar. Förutom valresultatet vid ett hypotetiskt riksdagsval redovisar dessa undersökningar även hur starkt stöd partierna har i vissa väljargrupper.

ETT ANNAT SÄTT att studera opinionen är att utgå från respektive partis sympatisörer och se hur de fördelar sig efter exempelvis kön, ålder och utbildning. På så vis kan man åskådliggöra skillnader mellan partier som annars är svåra att upptäcka. För att kunna studera opinionen på det sättet krävs dock att man har ett stort antal intervju-svar att utgå ifrån. SCB:s Partisympatiundersökning (PSU) är med sitt urval om cirka 9 000 personer den största väljarundersökning som regelbundet mäter den svenska opinionen.

Baserat på resultaten i undersökningen i november 2009 har SCB gjort en specialstudie av de olika partiernas sympatisörer. Det bör i sammanhanget framhållas att även om partiernas stöd i väljarkåren kan variera betydligt över tid så är sammansättningen av partiernas sympatisörer jämförelsevis stabil.

HUR SER DÅ PARTIERNAS sympatisörer ut enligt studien? Om man ser till blocken är det något fler män än kvinnor som sympatiserar med den borgerliga alliansen, och omvänt är

det en svag övervikt av kvinnor bland de rödgröna. Skillnaderna blir dock tydligare om man studerar de enskilda partierna.

Av de moderata sympatisörerna är ungefär 55 procent män, vilket är mest bland riksdagspartierna. Centerpartiet och Vänsterpartiet har en övervikt kvinnor av ungefär samma storlek. Bland Socialdemokraternas och Folkpartiets sympatisörer är könsfördelningen förhållandevis jämn. De partier som skiljer ut sig är Miljöpartiet och Kristdemokraterna. Där är andelen kvinnor bland sympatisörerna 62 respektive 66 procent.

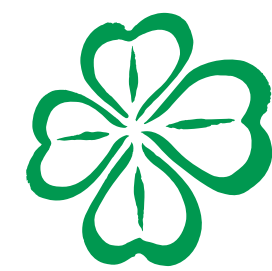
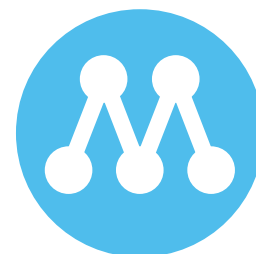
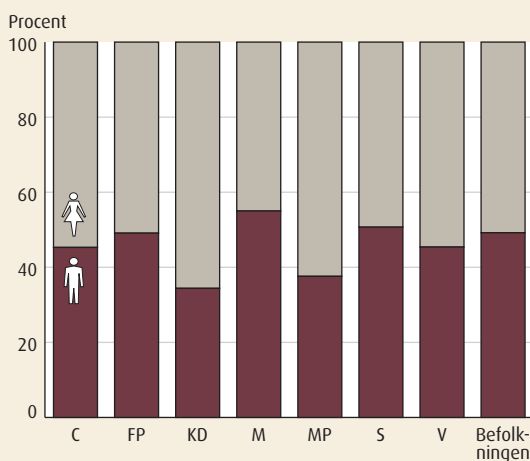
OM MAN SER TILL ÅLDERSGRUPPER finns klara skillnader mellan blocken. De rödgröna har en

större andel unga bland sina sympatisörer än vad alliansen har. Det beror framför allt på att Vänsterpartiet och Miljöpartiet har en stor andel unga bland sina anhängare. Bland dem som sympatiserar med Miljöpartiet är nästan 30 procent under 30 år. Motsvarande andel bland Centerpartiets sympatisörer är 7 procent, vilket är minst bland riksdagspartierna. Av dem som har rösträtt är 19 procent under 30 år. Av Centerpartiets sympatisörer är mer än två tredjedelar över 50 år; av Miljöpartiets endast en dryg tredjedel.

Om man ser till dem som nått pensionsåldern är Vänsterpartiet och Miljöpartiet de partier som har de minsta andelarna pensionärer bland sina

Hög andel kvinnor bland KD:s anhängare

Riksdagspartiernas sympatisörer efter kön

sympatisörer med 13 respektive 11 procent. Centerpartiet har den största andelen som är 65 år eller äldre, hela 38 procent av partiets sympatisörer är ålderspensionärer. I befolkningen utgör åldersgruppen 24 procent. Sett över de närmaste åren kommer åldersgruppen att öka i storlek i takt med att de stora kullarna som föddes

under andra halvan av 1940-talet når pensionsåldern. Det kommer förmodligen också att återspeglas bland samtliga partiers sympatisörer.

I BEFOLKNINGEN har andelen utrikes födda ökat med tiden. Bland svenska medborgare över 18 år utgör gruppen i dag 11 procent. Av dem som sympatiserar

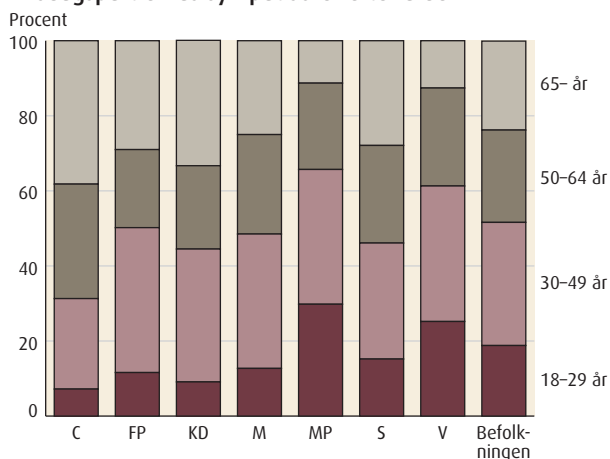
med de rödgröna är 13 procent utrikes födda. Motsvarande andel bland alliansens sympatisörer är 8 procent. Bland de rödgröna partierna är det framför allt Socialdemokraterna och Vänsterpartiet som har en stor andel av sina anhängare som är födda utomlands, cirka 15 procent. Bland partierna i alliansen är det främst Centerpartiet som

har relativt sett få utrikes födda bland sina sympatisörer, endast 2 procent. Det hänger delvis samman med att Centerpartiet har svagare stöd i storstäderna där andelen utrikesfödda är stor.

OM VI GÅR VIDARE och studerar utbildningsnivåer kan vi se stora skillnader mellan partierna.

MP har unga anhängare

Riksdagspartiernas sympatisörer efter ålder

C:s anhängare är födda i Sverige

Riksdagspartiernas sympatisörer efter födelseland

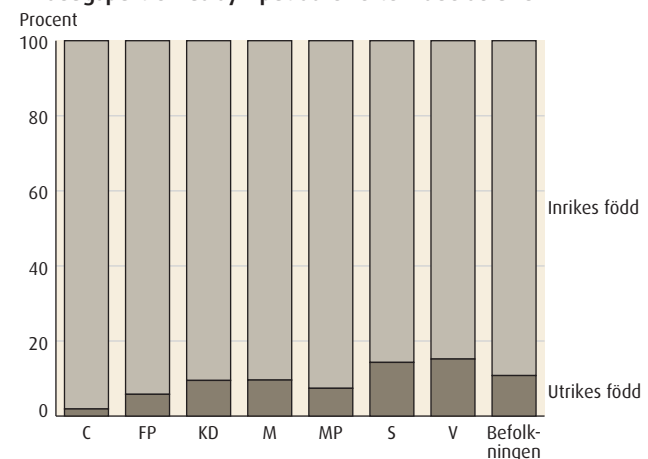
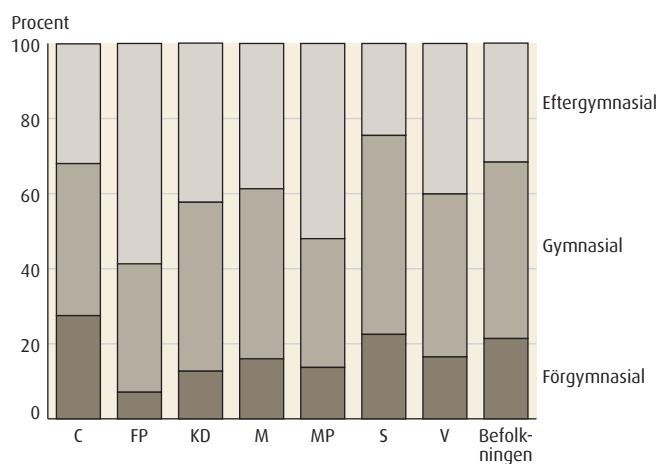

Foto: Jan-Åge Haaland

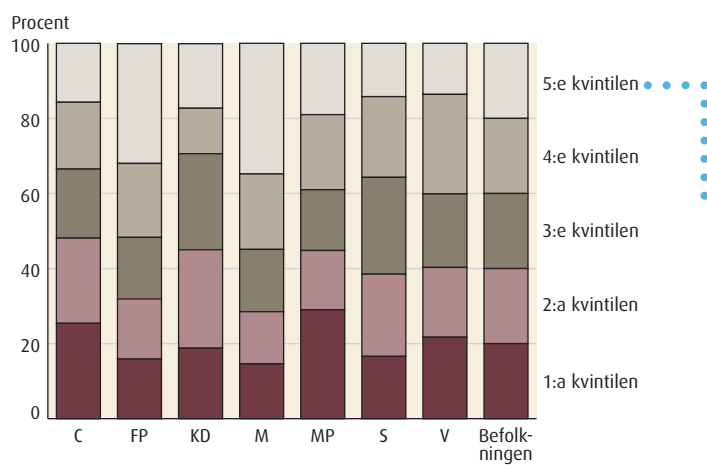
Många högtbildade bland FP:s anhängare

Riksdagspartiernas sympatisörer efter utbildning

M-anhängare tjänar bra

Riksdagspartiernas sympatisörer efter inkomst

FAKTA

Om Partisympatiundersökningen

Partisympatiundersökningen (PSU) har gjorts årligen i maj och november sedan 1972 med ett uppehåll 1981–1983. Den finansieras med anslag från Sveriges riksdag.

Undersökningen görs genom telefonintervjuer med ett sannolikhetsurval omfattande cirka 9 000 röstberättigade personer. De redovisningar som presenteras här baseras på PSU i november 2009.

Utöver intervjuer har även uppgifter från SCB:s befolkningsregister, utbildningsregister, samt inkomst- och taxeringsregister använts. Nästa PSU kommer att publiceras den 10 juni 2010.

Delar man upp befolkningen i 5 lika stora grupper innehåller kvintil 1 de 20 % av befolkningen som har lägst inkomst och kvintil 5 de 20 % som har högst inkomst.

Det är två partier, Folkpartiet och Miljöpartiet, som har en majoritet högskoleutbildade bland sina sympatisörer. Bland Folkpartiets anhängare är andelen hela 59 procent. Motsvarande andel i befolkningen är 32 procent. De partier där högt utbildade utgör minst andel av sympatisörerna är Centerpartiet och Socialdemokraterna.

Moderaterna och Folkpartiet har förhållandevis många sympatisörer i de högre inkomstskikten. Skillnaden är stor när man jämför med de rödgröna partierna men även när man jämför med Centerpartiet och Kristdemokraterna.

DE FÖRDELNINGAR av partiernas sympatisörer som redovisats här avser opinionsläget i november 2009. Om man jämför med hur det såg ut strax efter valet, i november 2006, har det skett tydliga förändringar

i väljaropinionen. Exempelvis har Miljöpartiet gått fram starkt, i synnerhet bland unga kvinnor. Men även om väljarstödet förändras är profilerna för partiernas sympatisörer förhållandevis stabila. Om man studerar sammansättningen av partiernas sympatisörer är det små skillnader mellan de två tidpunkterna.

Hur ska man då se på de redovisningar som har presenterats här? Å ena sidan gäller det för partierna att veta hur deras skaror av sympatisörer ser ut för att kunna mobilisera dem på valdagen. Å andra sidan kan

de inte enbart fokusera på dem. Då alla partier strävar efter att öka sitt stöd gäller det att även nå ut till nya grupper. Och då är det viktigt att veta vilka man inte lyckats lika bra med att nå ut till.

Författarna

Mikaela Järnbert och Richard Öhrvall arbetar med demokrati-statistik på SCB

Mikaela Järnbert
tfn: 08-506 942 43
e-post: mikaela.jarnbert@scb.se

Richard Öhrvall
tfn: 08-506 941 58
e-post: richard.ohrvall@scb.se